

ZÁKLADNÍ ŠKOLA LITVÍNOVSKÁ 500
Litvínovská 500, PRAHA 9

SCÉNÁŘ PRO ROZHLASOVÝ POŘAD:

Příběhy našich sousedů: Pan Otakar Mach

Pan Mach je významný vědec-chemik, který měl velmi zajímavý život. Pochází z Hrabačova, což bylo sudetské území za první republiky.

Po podstoupení Sudet Němcům, tatínek pana Macha zažádal v Jilemnici o československé občanství, kde si také rodina Machových našla náhradní byt. Jejich původní dům obsadili Němci.

Právě náš dům se dostal do pásma, které proti mnichovské dohodě navíc zabralo Německo. Všichni obyvatelé bez ohledu na národnost okamžitě přišli o československé občanství a stali se občany velkoněmecké říše a tatínek se rozhodl, že tam nesmí zůstat, že by musel jít bojovat za Hitlera.

V Jilemnici měli na černo rádio, na kterém rodiče poslouchali zahraniční vysílání. Za okupace za to hrozil trest smrti.

Já jsem se jednou v noci zbudil a viděl jsem, jak tam něco svítí a to bylo to rádio. Tak jsem ráno říkal : já jsem viděl, že jste tu v noci měli rádio, to ani nevím, že ho máme. Ne, to se ti něco zdálo. Tohle, kdyby u nás našli, tak bychom šli ke zdi, okamžitě.

Gymnasium, kterým prošel, bylo dříve dočasně zrušeno kvůli údajnému napodobování Hitlera staršími studenty. Potom se pan Mach dozvěděl, že část profesorského sboru byla poslána do koncentračního tábora.

Když byl v kvartě na osmiletém gymnasiu v roce 1948, popisuje tento zážitek. Na svoje narozeniny, přišel domů a doma mu řekli, že tatínka zavřeli komunisté. Byl z toho strašně zničený, protože nerozuměl tomu, co se děje a proč se to děje. Tatínka nakonec museli pustit na amnestii, kterou vyhlásil nový prezident Klement Gottwald.

Na svoje narozeniny ve 48 jsem přišel domů, byt byl vzhůru nohama a tatínek byl ve Valdicích. Byl zatčen.

Před maturitou se dozvěděl, že z politických důvodů by k ní ani neměl být připuštěn. Našli se lidé, kteří byli ale jiného názoru a díky nim se pan Mach k maturitě dostal.

Před maturitou v Hrabačově mě zastavila taková starší paní a říkala mi- víš, Otko, my jsme dostali od OV příkaz, že tě nesmíme pustit na školu, ale my jsme si řekli, že jsi chytrý kluk a že budeš reprezentovat Hrabačov, tak jsme odmítli.

Při maturitě si ho předseda komise zavolal k sobě. Údajně to měl být zkoušení z češtiny, ale s češtinou to nemělo nic společného.

Jmenoval se Ransdorf a ten mě zkoušel hodinu. Ale ne z literatury, češtiny... to kdybych měl nějak přirovnat, to bylo jako výslech Horákovy. Jestli chci válku, jak doma mluvíme. Já jsem teda vyšel ven, a když přišlo vyhlášení výsledků, tak přišel ten Ransdorf a mně jedinému gratuloval.

A díky tomu mohl nastoupit na vysokou školu, a začít svou kariéru jako biochemik.

Velmi nás zaujalo, že si i přes všechny své životní potíže zachoval optimistický pohled na svět.

Maminka říkala:“ Děkuje pánu Bohu, že nás ve zdravém rozumu zachovati ráčil. Ten zdravý rozum spočívá v tom, že se nenecháte zmanipulovat.“